

Etické pravidlá časopisu Vojenská história

Cieľom Etických pravidiel časopisu Vojenská história je špecifikovať práva a povinnosti vydavateľa, redakčnej rady, redakcie, ako aj autorov a recenzentov v rámci jednotlivých štádií procesu prípravy časopisu. Uvedené pravidlá majú v prvom rade zabezpečiť transparentnosť a objektivitu celého procesu publikovania. Ďalej má dodržovanie týchto pravidiel za cieľ dosiahnuť, aby publikované výstupy spĺňali nároky kladené na maximálnu kvalitu a boli tiež v súlade s požiadavkou neutrality a apolitickosti časopisu. Vydavateľ časopisu, ktorým je Vojenský historický ústav v Bratislave, súčasne deklaruje, že Etické pravidlá časopisu Vojenská história sú v súlade s odporúčaniami Committee on Publication Ethics¹ tak ako sú obsiahnuté v Code of Conduct and Best Practice Guidelines for Journal Editors.²

Základné informácie a pojmy:

Vydavateľ: Vojenský historický ústav, Krajná 27, 821 04 Bratislava

Redakčná rada: odborný garant časopisu Vojenská história. Úlohy a kompetencie redakčnej rady sú definované v štatúte³ časopisu Vojenská história

Predseda/podpredseda redakčnej rady: zodpovedá za vedenie zasadania redakčnej rady. Odborne riadia výkonného redaktora

Redakcia/výkonný redaktor: zodpovedá za uskutočňovanie redakčných prác. Kompetencie a úlohy redakcie sú definované v štatúte⁴ časopisu Vojenská história

Recenzent: odborník na príslušnú oblasť, ktorý v rámci svojej expertízy spracúva recenzný posudok na rukopis

Recenzný posudok: písomné zhodnotenie rukopisu

Autor: autor/autori rukopisu. Všetci autori textu musia byť uvedení v poradí podľa množstva vykonanej práce na texte. Redakcia akceptuje príspevky napísané maximálne troma spoluautormi.

Priestupok: porušenie etických pravidiel zo strany autora, recenzenta, člena redakcie alebo redakčnej rady

Povinnosti vydavateľa, redakčnej rady a redakcie:

- Dbieť na to, aby činnosť všetkých orgánov časopisu bola vykonávaná objektívne, nezaujaté, bez akejkoľvek diskriminácie a v plnom súlade s vnútornými predpismi VHÚ a všeobecne platnými etickými štandardami vedeckej práce.
- Dbieť na dôsledné dodržovanie stanoveného procesu posudzovania príspevkov, pri ktorom najdôležitejším hodnotiacim kritériom pre publikovanie príspevkov má byť vedecký prínos a kvalita príspevku.
- Prijímať opatrenia smerujúce k zamedzeniu porušovania Etických pravidiel.
- Všetky štúdie, edície dokumentov a personálie v časopise Vojenská história podliehajú recenznému konaniu. Recenzie, anotácie a správy z podujatí sa nerecenzujú. Redakcia časopisu skontroluje, či článok spĺňa základné kritériá, je v súlade so zameraním časopisu a vykazuje požadované formálne náležitosti. Následne príspevok bez mena autora poskytne redakčnej rade, ktorej členovia rozhodnú o možnosti publikovať štúdiu a vyberú jedného alebo dvoch recenzentov. Každý recenzent písomne spracuje recenzný posudok, v ktorom sa vyjadrí ku kvalite, originalite a vedeckému prínosu príspevku k riešenej problematike. Recenzent môže v prípade potreby užšej špecializácie na parciálnu otázku navrhnúť zaslanie príspevku na recenzovanie aj ďalšej osobe. V takom prípade o návrhu rozhoduje hlasovaním redakčná rada.

¹ Odklik na: <https://publicationethics.org/>

² Odklik na: https://publicationethics.org/files/u2/Best_Practice.pdf

³ Odklik na dokument

⁴ Odklik na dokument

- Recenzné konanie je prísne anonymné, t. j. mená recenzentov a autorov nie sú navzájom známe („double blind peer review“). Recenzenti štúdií sa vyberajú spomedzi odborníkov na danú problematiku či oblasť vedy. Recenzné posudky musia byť objektívne a dôverné, poskytnuté výlučne autorom a redakčnej rade ako podklad ku konečnému rozhodnutiu o publikovaní. Osobná kritika je neprípustná. Za anonymitu recenzného konania zodpovedá redakcia.
- Redakcia autorom potvrdí prijatie príspevku do 7 kalendárnych dní. Po kontrole splnenia formálnych náležitostí redakcia autorom oznámi, či akceptuje text na recenzné pokračovanie alebo nie. Redakcia po skončení recenzného konania informuje autorov o jeho výsledku. Dĺžka recenzného konania nemá nepresiahnuť 30 kalendárnych dní; v prípade pochybností a nutnosti vypracovať dodatočný recenzný posudok môže táto doba presiahnuť 30 kalendárnych dní a redakcia je povinná o tom autora informovať.
- Redakcia je zodpovedná za to, aby pri príprave časopisu neprichádzalo ku konfliktu záujmov. O sťažnostiach autorov rozhoduje redakčná rada hlasovaním.
- V prípade, ak príde k zisteniam, ktoré spochybňujú výsledky prezentované v už zverejnenom článku, redakcia bude o týchto informovať autorov. V prípade, ak redakčná rada tieto pochybenia bude považovať za závažnejšie, rozhodne o zverejnení informácie o týchto zisteniach v najbližšom čísle časopisu.

Povinnosti autora:

- Oboznámiť sa s Etickými pravidlami a pokynmi pre autorov⁵; pred zaslaním rukopisu do redakcie je autor povinný zosúladiť text s oboma dokumentmi.
- Odoslaním svojich článkov redakcii časopisu (e-mail: vojenskahistoria@vhu.sk) na publikovanie autori súhlasia s licenciou v rámci CC BY 4.0.⁶ Autori udeľujú redaktorom a vydavateľovi licenciou na publikovanie svojich článkov vo Vojenskej histórii a na identifikáciu časopisu ako originálneho média príspevku. Redakcia a vydavateľ majú právo ukladať články vo verejne dostupnom elektronickom archíve časopisu⁷ a vo všetkých archívoch, v ktorých sú uložené články uverejnené v časopise, bez vyžadovania výslovného súhlasu autorov a za predpokladu, že sú splnené požiadavky stanovené licenciou CC BY 4.0. Ďalšie šírenie textu autorom je v zmysle tejto licencie možné v prípade uznania autorstva a menovania Vojenskej histórie ako média, v ktorom bol text uverejnený. Odkazovanie na uverejnený text je potrebné uviesť v zmysle obvyklých citačných noriem.
- Zaslaním textu redakcii Vojenskej histórie autori deklarujú skutočnosť, že sa oboznámili s etickými štandardami časopisu.⁸ Ďalej berú na vedomie skutočnosť, že zaslaný príspevok bude predmetom recenzného konania v zmysle štatútu⁹ a týchto etických pravidiel a súčasne, že zaslaný príspevok spĺňa požiadavky na formálnu úpravu textu.
- Zaslaním rukopisu redakcii sa autor zaväzuje, že tento alebo významovo podobný text nezaslal žiadnemu inému periodiku alebo médiu.
- Zaslaním príspevku do časopisu autor deklaruje, že príspevok nevykazuje znaky plagiátorstva, vymyslené údaje, sfaľované údaje, manipulácie s citáciami či akékoľvek iné znaky, ktoré sú v rozpore s obvyklými postupmi vo vedeckej práci.
- Zaslaním rukopisu redakcii autor udeľuje vydavateľovi súhlas príspevok publikovať v tlačenej aj v elektronickej forme. Príspevok bude zverejnený online na webovom sídle časopisu na stránke www.vhu.sk.
- Zaslaním rukopisu redakcii sa autor zaručuje, že príspevok neobsahuje informácie podliehajúce stupňu utajenia a že všetky použité zdroje získal v súlade s platnými zákonmi. Autor sa taktiež zaväzuje vyvarovať sa akéhokoľvek neetického správania, vrátane nepodložených, urážlivých alebo denunciačných hodnotiacich tvrdení, alebo výrokov, ktoré

⁵ Odklik na dokument

⁶ Odklik na <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

⁷ Odklik na <https://www.vhu.sk/31-sk/archiv/>

⁸ Odklik na dokument

⁹ Odklik na dokument

by mohli poškodiť dobré meno časopisu *Vojenská história* či tretie osoby. V prípade záujmu o uverejnenie grafických príloh autor ručí za to, že ich publikovaním nebudú porušené autorské práva.

- Autorské príspevky v časopise *Vojenská história* sú honorované v zmysle interných predpisov Vojenského historického ústavu. Nad rámec honorára má autor/autorka právo dostať jeden kus tlačeného čísla časopisu, v ktorom bol jeho/jej príspevok uverejnený. Za publikovanie v časopise nie sú od autorov požadované žiadne poplatky. V prípade, ak chce autor k svojmu príspevku publikovať obrazový materiál, je povinný zaslať redakcii čestné prehlásenie, že je držiteľom práv k obrazovému materiálu, prípadne že má od držiteľa práv súhlas na publikovanie.
- Autor sa zaväzuje v príspevku uviesť všetky osoby a inštitúcie, ktoré sa na vytvorení príspevku podieľali, vrátane identifikácie projektu, grantu, sponzora a podobne.
- Autor sa zaväzuje riadne a v súlade s vedeckými štandardami citovať zdroje, vrátane pôvodných prameňov, odbornej literatúry, online zdrojov, atď.
- Autori sú povinní zapracovať pripomienky recenzentov, a to bez nároku na ďalší honorár. V prípade, že dielo spracovali viacerí autori, uvedie sa meno vedúceho autorského kolektívu a rozsah spracovania každého autora pre potreby rozdelenia autorských honorárov. Vo všetkých príspevkoch ručí autor za to, že vydaním diela sa neporušuje aktuálny autorský zákon.
- Autor sa zaväzuje súhlasiť s takými zásahmi do svojho textu, ktoré vyplývajú z výsledku recenzného konania a jazykovej korektúry.
- Zasláním príspevku autor deklaruje, že vydavateľa upozorní na všetky okolnosti, ktoré by mohli ohroziť anonymitu a objektivitu recenzného konania či akýkoľvek konflikt záujmov tak, ako je definovaný v odporúčaniach Committee on Publication Ethics.¹⁰
- Autor má povinnosť bezodkladne informovať vydavateľa v prípade, ak získa vedomosť, že sa v publikovanom príspevku nachádza chyba.

Povinnosti recenzenta

- oboznámiť sa s Etickými pravidlami a pokynmi pre autorov¹¹
- počas recenzovania príspevku je povinný hodnotiť aj to, či je text spracovaný v súlade s oboma dokumentmi;
- v prípade, ak recenzent nie je schopný kvalifikovane príspevok posúdiť, je povinný o tejto skutočnosti informovať predsedu redakčnej rady, redakciu, prípadne vydavateľa a od recenzovania odstúpiť;
- rovnako je recenzent povinný informovať predsedu redakčnej rady, redakciu, prípadne vydavateľa a odstúpiť od recenzovania v prípade, ak zistí akýkoľvek konflikt záujmov tak ako je definovaný v odporúčaniach Committee on Publication Ethics.¹² Obzvlášť je vylúčené, aby príspevky recenzovali kolegovia pôsobiaci na jednom pracovisku či spolupracujúci v rámci jedného projektu.
- recenzent spracúva recenzný posudok osobne. Je povinný ho spracovať v súlade s Etickými pravidlami časopisu *Vojenská história*, objektívne, nezaujate, vyvarovať sa osobných hodnotení, ale aj recenzný posudok spracovať včas a v požadovanom rozsahu a kvalite;
- recenzent je povinný zachovávať dôvernosť recenzného konania a dbať na dodržovanie anonymity recenzného konania;
- recenzent je povinný upozorniť vydavateľa, ak je predložený text zhodný či významnou mierou podobný s už publikovaným príspevkom či na akýkoľvek iný prejav v recenzovanom texte, ktorý je v rozpore s etickými štandardami časopisu či odporúčaniami Committee on Publication Ethics;
- bezodkladne informovať vydavateľa v prípade, ak získa vedomosť, že sa v publikovanom príspevku nachádza chyba.

---

¹⁰ Odklik na: <https://publicationethics.org/competinginterests>

¹¹ Odklik na dokument

¹² Odklik na: <https://publicationethics.org/competinginterests>

Postup v prípade neetického konania

Vydavateľ sa zaväzuje dbať na dodržovanie Etických pravidiel časopisu Vojenská história. Vydavateľ sa zaväzuje uskutočniť šetrenie vo veci možného neetického konania v prípade, ak ktorýkoľvek z orgánov časopisu Vojenská história (t. j. vydavateľ, redakčná rada alebo redakcia) dostane vecnými dôkazmi podložené tvrdenie o konaní, ktoré je v rozpore s Etickými pravidlami. Toto oznámenie môže podať ktokoľvek. Anonymnými podaniami sa vydavateľ nezaobrá.

Šetrenie a riešenie podnetov ohľadom neetického správania je v kompetencii predsedu redakčnej rady, ktorý môže za účelom objasnenia potenciálneho neetického konania požiadať o spoluprácu ďalších členov redakčnej rady. Predseda redakčnej rady je zodpovedný za to, aby šetrenie a riešenie každého podnetu vykonal v súlade s Etickými pravidlami, so všetkou vážnosťou a dôslednosťou, aby šetrenie vykonal objektívne a nezaújato. O výsledku šetrenia predseda redakčnej rady informuje oznamovateľa, vydavateľa a v prípade, ak je to relevantné aj autora či recenzenta.

V prípade neúmyselných či drobných porušení Etických pravidiel, ktoré môžu vyplývať z nedôsledného oboznámenia či chybnnej interpretácie pravidiel je dostatočné, ak predseda redakčnej rady vyzve autora či recenzenta, ktorý sa porušenia dopustil, k náprave a na nápravu dohliadne.

V prípade závažného porušenia Etických pravidiel rieši predseda redakčnej rady toto porušenie v spolupráci s vydavateľom, redakčnou radou a prípadne s ďalšími relevantnými osobami alebo inštitúciami. Po uskutočnení šetrenia v prípade preukázania závažného porušenia Etických pravidiel predseda redakčnej rady po konzultácii a v zhode s vydavateľom a redakčnou radou môže pristúpiť k uplatneniu jedného či viacerých z nasledovných opatrení:

- 1) informovanie a poučenie autora/recenzenta, ktorý sa dopustil konania v rozpore s Etickými pravidlami, o ich obsahu a o nutnosti Etické pravidlá dodržiavať a o význame etiky vo vedeckej práci všeobecne;
- 2) písomné upozornenie autora/recenzenta, ktorý sa dopustil konania v rozpore s Etickými pravidlami, o ich obsahu a o nutnosti Etické pravidlá dodržiavať a o význame etiky vo vedeckej práci všeobecne;
- 3) zverejnenie konania, ktoré je v rozpore s Etickými pravidlami v rámci časopisu Vojenská história vo forme anonymizovaného upozornenia;
- 4) zverejnenie konania, ktoré je v rozpore s Etickými pravidlami v rámci časopisu Vojenská história vo forme detailného rozboru porušenia Etických pravidiel, vrátane identity osoby, ktorá sa dopustila konania v rozpore s Etickými pravidlami;
- 5) automatické zamietanie príspevkov od autora, prerušenie spolupráce s recenzentom či odvolanie z redakčnej rady osoby, ktorá sa dopúšťa konania, ktoré je v rozpore s Etickými pravidlami;
- 6) formálna sťažnosť zamestnávateľovi či profesijnej organizácii autora/recenzenta, ktorý sa dopustil konania, ktoré je v rozpore s Etickými pravidlami. Táto má podobu detailného rozboru porušenia Etických pravidiel.